

ardua et difficilia aggredi non expauescit. ut iohannes bapti. et david. Longanimis est que longa expectatio a spei desiderio non frangit. ut abrahā. **U**is est qui odientium iaculis non irritat. ut pro malo malum reddat. ut Moyses et paulus. Mansuetus est qui corde tractabilis est et moribus foris tractabilis est ut iohannes euangelista. **I**storum et aliorum sanctorum exempla debemus respicere et tribulationes nobis aduenientes patienter tolerare. quia quanto plura propter amorem nostri pro ditoris passi fuerimus. tanto maior merces nobis a domino recompensabitur. **U**nde beatus augustinus. **U**ltra sustinentibus in terris. multa merces seruatur in celo. **E**t patet beatus gregorius dicit. **S**i illic dulcia appetimus. necesse est ut hic amara toleremus. **U**nde per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum dei. sed tamen passiones et tribulationes que parantur in presentis uita non sunt indignae non solum propter peccata preterita que remittuntur nobis. sed etiam propter futuram gloriam que promittitur et donabitur nobis. **U**nde beatus bernardus. **N**on sunt condigne passiones huius temporis ad preteritam culpam que remittitur nobis non ad presentis solationis gratiam que infunditur nobis non ad futuram gloriam que promittitur nobis. **H**ec beatus bernardus. **P**atientiam ergo in aduersis et tribulationibus habeamus. ut eterna gaudia post hanc uitam percipere mereamur ac valeamus. **S**ic igitur habemus de uirtute patientie.

Filius.

Dost quod edoctus sum de uirtute patientie nunc que uirtus ea sequatur te hoc cupio a te informari.

Capitulum VII. **P**ater **A**

Silire debes quod uirtutem patientie sequitur filium siue taciturnitas que uirtus patientie

post illatas sibi iniurias silentium tenet. nec per impatientiam malis sibi irrogatis contradicit. sed tacendo patienter tolerat ac sustinet. **E**t notandum quod multum ualeat homini religioso uirtus silentii. quia sicut in multiloquio non deest peccatum. sic breuiter et raro loqui ad hoc ualeat ut homo caueat sibi a peccato. **E**t sicut ex nimia loquela frequenter sequitur inuidia tam dei quam proximi. sic ex silentio nutritur iusticia. ex qua uelut ex quadam arbore colligitur fructus pacis. **U**nde cum claustralibus pax sit summe necessaria. ualde necessarium est eis silentius per quod pax tam cordis quam corporis seruetur. **P**ropterea ysaias uirtutem silentii considerans ait. **E**rit opus iusticie pax et cultus iusticie silentium quasi diceret. **T**antum uirtutis est silentium quod in homine preseruat dei iusticiam et inter proximos pacem nutrit et custodit. **N**isi enim homo ualde diligenter oratione suo adhibeat custodiam bona gratuita cito dissipabit. et in multa mala corruet. nam ex lingua si negligenter custodiantur predeunt blasphemia. murmuratio. defensio peccati. periurium. mendacium. detractio. adulatione. maledictio contumelium. contentio. prauum consilium. rumor. iactantia. multiloquium. scurrilitas. **D**e hoc per iohannem abbatem montis sinay sic dicitur. **M**ultiloquium est uane glorie cathedra per quam seipsam manifestare. ac pompatice palare naturam habet. **M**ultiloquium est insipientie argumentum detractio nis porta. manu ductio scurrilitatis. mendacii minister. compunctionis resolutio. acuitatis intelligentie dispersio. accidieque conditor. dissipatio metoris. caloris et feruoris frige factio. orationis obscuratio. **D**ec iohannes abbas. **U**nde religiosus ille frustra gloriatur de possessione uirtutis in corde

qui dissipat disciplinam silentij p in
 quietudinem multiloquij. Si quis em̄
 teste scriptura purat se religiosum esse
 nō refrenans linguā suā sed seducens
 cor suū huius vana est religio. qz cū o
 ciosa vba cauere negligim⁹ ad noxia
 queq; dilabimur. nā primo de alienis
 factis liber aliquid loqui postmodū vt
 incauta locutione ad vba detractoria
 puenit. Deinde oriunt̄ rixē. accendū
 tur odia. pax tota cordium pfundit̄. ⁊
 ab omni statu rectitudinis euertit̄. De
 hoc beatus greg. vii. moral. sic dicit. **N**
otandum etiā qd sepe dū ab ociosis
vbis nequaq; lingua p̄scit ad teme
ritatē quoq; stulte increpationis effe
nat̄. Quibusdā em̄ ruine sue gradibz
desidiosa mens in foueā lapsus impel
lit̄. nam cū vba ociosa cauere negligi
mus. ad noxia puenimus. vt prius lo
qui aliena libeat ⁊ postmodū detraction
nibz eoz vitam de quibz loquit̄ lingua
mordeat. qñq; aut vsq; ad apras cru
melias p̄umpat. hinc semināf stimu
li pax tota extinguit̄ cordiuz. Unde ⁊
bene per salomonē dicit. Qui dimittit a
quam caput est iurgiorum. Aquā quip
pe dimittitē ē linguā in fluxa eloquia
relaxare. quiq; dimittit aquā caput est
iurgioz. qz qui linguā nō refrenat con
cordiam dissipat. Vñ p̄ semetipsam ve
ritas nos ammonet dicens. De omni
vbo ocioso qd locuti fuerit hoīes red
dent rōnem in die iudicij. Ociosum
quippe vbi est qd aut rōne iuste neces
sitatis. aut pie vtilitatis caret intenti
one. Si ergo rō de ocioso sermone eri
git̄. pensandū est valde que pena mul
tiloquium sequat̄. in quo etiā p̄ surer
bie vba peccat̄. Sciendū quoq; est qd
ab omni rectitudinis statu depereūt.
qui p̄ noxia vba dilabunt̄. Unde scri
ptum est. Sicut vrbz patens ⁊ absq;
muroz ambitu ita vir qui nō potest in

loquendo spiritum suū cohibere. Qui
 em̄ murū silentij nō habet. patet imini
 ci iaculis ciuitas mentis ⁊ cū p̄ se vba
 extra semetipsam eicit apraz se aduer
 sario ostendit. quam tanto ille sine
 labore superat. quanto ⁊ hęc eadē que
 vincit̄ p̄tra semetipsam p̄ multiloqui
 um pugnat. hęc greg. **U**nde fr̄
 silentij discretum multū est diligendū
 quia conseruat vnumquemq; religio
 sum in disciplina. ⁊ in statu virtutum
 ⁊ bonoz operum. nisi em̄ hęc virt
 tus silentij in ordine inuenta ⁊ statuta
 fuisset. religio in suo vigore permane
 re non posset. De cuius commendati
 one ⁊ virtute. Iohānes abbas monach
 synai ait. **S**ilentium est mater oratio
 nis. ignis custodia. episcopus cogita
 tionum. intentio pugnatorum. luctus
 colligatio. amicitia lacrimarum. mel
 morie mortis operator. pene eterne pi
 etoz. iudicij eterni diligens inquisitor.
 mesticie minister. confidentie proprie
 inimicitia. tranquillitatis cōingalis.
 convictus. non apparens profectus.
Silentij amicus appropinquat deo ⁊
 latenter colloquens a deo illuminatur
 cognoscens delicta tenuit linguam.
 qui vero multiloquus est nondum cō
 gnouit seipsum sicut oportet. **S**ollicit
 tus de exitu circumcidit sermones. ⁊
 qui luctum anime possidet quasi ignes
 auertit multiloquium. ⁊ quietem soli
 tudinis diligit os suum recludit qui
 nouit odorem ignis altissimi fugit ho
 mines quasi apis fumum. hęc iohā
 nes abbas. **S**ciendū tamen qd discre
 tio est habenda in silentij obseruancia.
 nam sunt nonnulli qui vitia lingue in
 caute figentes deterioribus cogitatio
 nibz in cordis secreto implicatur.
 ⁊ dum a colloquijs immoderate se ab
 stinent. graue multiloquium in men
 te tolerant. **E**t sunt nonnulli qui si

Liber .II. Dist. II. Ca. VII.

lentium observantes alios loquentes
aspiciunt et infirmos iudicantes semet
ipsum propterea in supbiam erigunt. Et
sunt nonnulli nimis taciti. qui cum iniu
ste aliqua patiuntur eo acriorē dolorem su
sinent quanto ea que tolerant non lo
quuntur. nam si illatas molestias loque
do tranquille dicerent. sue p̄scie dolo
rem alleviarent. Et sunt nonnulli qui
dum quorundam suorum mala aspiciunt
silento peccatorum vulneribus medicamē
tā subreabunt. et ideo mortis autores
tacendo sunt. Unde cum magna discre
tione lingua frenanda est. ne nimis lo
quendo in vitium defluat aut nimis tace
do ab utilitate torpescat. De hoc beatus
gregorius. vi. mora. sic dicit. Sciendum est
quod cum pauore nimis a locutione restringi
mur interdum plusquam necesse est intra clau
stra silentii coartamur. et dum lingue
vicia in eamte fugimus. occulte veteri
oribus implicamur. nam sepe dum ab
eloquio immoderate torpescimus. gra
ve multiloquium in corde toleramus.
ut eo plus cogitationes in mente fer
ueant quo illas violenta custodia in
discreti silentii angustat. et plerumque tan
to latius defluunt quanto se esse securi
ores estimant. quod foris a reprehensio
nibus non videntur. Unde mens nonnun
quam in superbia tollit dum eos quos lo
quentes audit quasi infirmos aspiciit
cumque os corporis claudit quantum se vi
tios superbiendo aperiat non agnoscit.
linguam etenim premit. cogitationem
erigit. et cum se per negligentiam mi
nime considerat. tanto apud se cunctos
liberius quanto et securius accusat. Ple
rumque autem nimis taciti nonnulli iniu
ste patiuntur. et eo in acriorē dolorem p
teant quo ea que sustinent non loquū
tur. nam et si illatas molestias lingua di
cerent tranquille a conscientia dolor ema
naret. vulnera enim clausa plus cruciat

que cum putredo que intrinsecus feruet
efficaciter ad salutem dolor aperit. Plerum
que nimis taciti dum quorundam mala
aspiciunt et silentio linguam premunt.
quasi p̄fectis vulneribus usum medica
minis subtrahunt et eo mortis autores
sunt quo virus quod poterant efficere lo
quendo noluerunt. Quia et immoderatum
silentium si culpa non esset propterea non di
risset. Ne mihi. quod quid ergo inter hec
nisi studiose lingua sub magni modera
minis libratione frenanda est. non in sa
lubriter obliganda ne aut laxata in vi
tium defluat. aut restricta etiam ab utili
tate torpescat. Hinc per quandam sapi
entem dicitur. Sapiens tacebit usque ad tempus
ut nimis cum ut oportunitate considerat post
posita censura silentii loquendo que con
gruunt in usum sue utilitatis impedit.
Hinc salo. ait. Tempus tacendi et tempus lo
quendi. Districte quippe vicissitudinis
non pensanda sunt tempora. ne autem cum re
stringi lingua debet propterea se inutiliter
soluat cum loqui utiliter possit. semetip
sum pigre restringat. Quod bene pater phi
lomon breui postulatione complexus est di
cens. Pone domine custodiam ori meo.
et ostium circumstantie labijs meis. Osti
um namque aperitur et claudit. Qui er
go ori suo nequaquam poni obstaculum sed
ostium perijt. aperte docuit quod et per di
sciplinam retineri lingua debeat. et ex
necessitate laxari. quatenus os discre
tum et congruo tempore vox aperiat. et rursus
congruo tempore taciturnitas claudat.

Sed notandum quod raro inveni
tur aliquis quibus etiam perfectus qui
in verbis ociosis non excedat interdum
Unde dicitur unusquisque culpas suas
lingue tegere meritis vite. et etiam pon
tere bonorum operum pretere immode
rata verborum Unde gregorius. xxi. mo
ralium exponens illud Job dicentis
Danum meam posui super os meum.

fic dicit **U**su sacri eloquij in manu ope-
ratio in ore locutio solet intelligi. ma-
num ergo sup os ponere est virtute boni
opis culpas tegere incaute locutionis
quis em̄ inueniri potest qui q̄libet per-
fectus sit. de ocioso tñ sermone nō pec-
cet. sed sancti viri ante dei oculos stu-
dent culpas lingue tegere meritis vi-
te student pondere bonorū operum pre-
mere immoderata v̄boz. **U**nde in san-
cta ecclesia manus supponit dum in ele-
ctis eius quotidie octose locutionis vi-
tium virtute bone actionis opif. **S**crip-
tum quippe est. **B**eati quorum remisse
sunt iniquitates et quorū tecta sunt pec-
cata. **S**ed rursum cū scriptū sit. **O**ia
nuda et aperta sunt oculis eius quō tegi
possunt que eis cui cuncta nuda sunt
abscondi oculis nequa q̄ possunt. **S**z
qz hoc qd̄ tegimus inferius pomimus
atqz hoc vnde regimur minuz supduci-
mus vt qd̄ est subterpositū tegamus te-
gere pctā dicimus. que quasi subter-
pomimus duz abdicamus eisdem atqz
aliud superducimus dū bone actionis
opus ad hoc post eligimus vt prefera-
mus. **Q**ui ergo priora mala deserit et
bona posterius facit p hoc qd̄ facit ad-
dit qz transactam nequitiam regit cui
boni operis merita supducit. **H**ec gre.
Deber ergo quisqz religiosus amare si-
lentium et raro loqui et cū loquit pau-
ca et rōnabilia et edificatoria v̄ba et de
p̄ceptis dei tractantia loquat. **U**nde
p sapientem d̄. **O**mnis narratio tua
fit de p̄ceptis altissimi. magna aut̄ vri-
litas est v̄tus silentij vna est. qz addu-
cit p̄punctionem. homo nāqz cū tacet
cogitat vias suas et locum h̄z cogitan-
di q̄ mltiplex fit suus defectus. q̄ mo-
dicus p̄fectus et ex hoc surgit p̄punctio
Und̄ d̄r psalmista. **O**bmurui et filii a
bonis et v̄loz meus renouatus ē **A**lia
utilitas silentij qz hōiem demonstrat

esse celestem. nam qui est in mundo et
mūdāna non loquit evidenter demon-
strat se nō esse de mūdo. qui em̄ de ter-
ra est de terra loquit. **N**ihil aut̄ em̄ va-
let hōim religioso ad p̄seruandū silen-
tium sicut fugere p̄sortia hōim et vitas
ducere solitaria. ille em̄ homo qui ias
leuauit se supra statū hōim. non d̄z ba-
bere consolatorē et collocutorē nisi solū
deum et idō d̄z esse solitarius et tacere.
ex quo em̄ deū h̄z pro socio nō d̄z cura-
re de humano p̄sortio p̄terea d̄z in tel-
rentio. **S**edebit solitarius et tacebit.
qz leuabit se super se. **S**edebit inq̄z so-
litaris p̄sortia hōim fugiendo. et tace-
bit de celestibz meditādo. et leuabit se
supra se. celestem dulcedinē degustan-
do. **S**ic igif pater de silentio.

Filius
Dost explanationē silentij et eius
informatōem. que v̄tus nunc se
quat de hoc desidero edoceri.

Ca. .VIII. Pater. **E**

Silire debes fili
q̄ de patientia et silentio v̄tus
obedientie nascit qz veraciter patientes
et silentiū amantes ad queqz iussa su-
periorū sunt obediētes. **P**rimo
aut̄ videndum est quid sit obia. **O**be-
dientia est. p̄prie voluntatis subiectio
arbitrio superioris ad licita et honesta
Obedientia est exhibenda soli deo p̄-
ter se cuius serui sumus p̄prie vel crea-
ture rationali vice dei angelos et hōim
ni in his que deus requirit a nobis et
que ad deū conducunt. **R**atio
aut̄ obiectriplex est. **U**na q̄ ois creatu-
ra ita ordinata est a deo q̄ licet ip̄e om-
nibz et singulis p̄sfit ita vt ab ip̄o solo
accipiant quid sunt. habent et possunt.
tamen propinquoza sibi nō loco sed
similitudine plenius accipiunt ab ip̄o
so quod inferioribus et sibi propinqui-